

Unesco

Unesco är FN:s organisation för fredsarbete genom samarbete inom utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Unesco har 195 medlemsländer och arbetar med för att finna lösningar på gemensamma problem, men Unesco är inte främst en biståndsorganisation utan arbetar för global utveckling. Unesco samarbetar med ett stort nätverk av frivilligorganisationer, biosfärsområden, Unescoprofessurer, världsarv och Världsminnen m.fl.

Svenska Unescorådet

Unescos 195 medlemsländer ska ha en nationalkommission som fungerar som länken mellan FN-organet Unesco och institutioner och organisationer i det egna landet. Unescorådet har högst 12 ledamöter är yrkesverksamma inom Unescos olika ansvarsområden (utbildning, vetenskap, kultur, kommunikation). Unescoråd från de nordiska länderna samarbetar nära för att kunna dra nytta av expertis och resurser.

Regeringen har antagit en strategi för allt svenskt samarbete med Unesco, där prioriteringar för samarbetet slås fast. Många svenskar är aktiva i kommittéer, styrelser och nätverk inom Unesco. Sida ger stöd till Unesco för främst utbildningsarbete i tredje världens länder. Unescorådet ger råd till regeringen när det gäller Unesco-frågor och informerar i Sverige om Unescos verksamhet.

Se www.unesco.se

*Utbildning, vetenskap,
kultur och kommunikation
bygger fred*

Unescos program Människan och Biosfären

Man and the Biosphere Programme

Unesco prioriterar:

Utbildning för alla

Utbildning är nyckeln till färdigheter och kunskaper som ger bättre hälsa och levnadsvillkor. "Utbildning för Alla" är Unescos högsta prioritet. Unesco samordnar FN:s arbete för att alla ska få bra grundläggande utbildning och FN:s arbete med utbildning för hållbar utveckling.

Vetenskap för världens utveckling

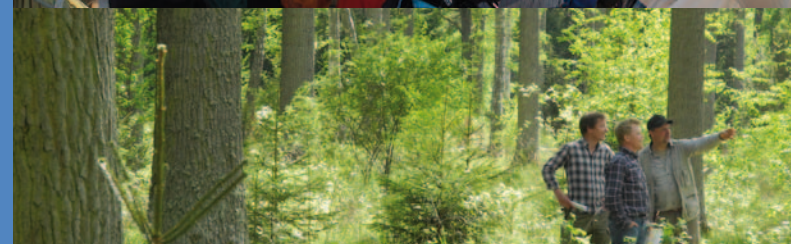
Forskning ger världens länder kunskaper och möjligheter att bekämpa fattigdom och skapa ett fredligt, hållbart samhälle. Unesco arbetar med att ta fram riktlinjer och etiska principer så att forskningen främjar dessa mål och med att sprida forskningsresultat.

Kulturell mångfald och Världsarv

Unesco arbetar bland annat genom att hjälpa medlemsländerna ta fram gemensamma regler, som t.ex. konventioner. Den mest kända kulturkonventionen är 1972 års "Konventionen om Skydd för Världens Kultur- och Naturarv" (Världsarvskonventionen). Två andra viktiga kulturkonventioner handlar om det immateriella kulturarvet (sånger, berättelser, traditioner) och om kulturell mångfald.

Press och yttrandefrihet

Unesco har en viktig uppgift i att främja press- och yttrandefrihet och bidra till att ord, bilder, tankar och idéer kan flöda fritt. Unesco verkar också för allas tillgång till information och informationsteknologi.

Eftersom krigen
har sitt ursprung
i människornas
sinnen, måste
försvaret av freden
också byggas upp
i människornas
sinnen.

ur Unescos stadgar

Svenska Unescorådet
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
www.unesco.se

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

unesco.se

Svenska Unescorådet
Swedish National
Commission for UNESCO

Elenor Bengtsson, SkaraborgsBild. Miniambassadörer (ovan).
Elenor Bengtsson, SkaraborgsBild. Söcke grottor (till vänster).

Unescos program Människan och Biosfären

Ett biosfärområde kan ses som en brobyggare som knyter samman strategiska aktörer (ägare, brukare m fl) i ett visst område. I biosfärområden testas nya metoder och söks ny kunskap med målet att biosfärområdena ska ge exempel på hur människan kan bevara ett naturområde samtidigt som det skapas förutsättningar för att människor hållbart ska kunna leva i ett visst område, för att bidra till bättre förståelse för biosfärens resurser.

De svenska biosfärområdena är en del av arbetet inom den svenska sektionen av Unescos Man and the Biosphere Programme (MAB). MAB-programmet samlar in och sprider erfarenheter och kunskap från biosfärområdena. Det svenska arbetet samordnas av en nationell kommitté och utvecklas med hjälp av en samordnare.

Bild ovan: Märkning av sköldpadda i område där infångade sköldpaddor släpps tillbaka ut i naturen, Senegal. © PASEF-2010

1. Biosfärområde Kristianstads Vattenrike (2005)

Vattenriket är tre gånger tre mil – från skogen i norr längs Helgeån och vidare ut i Hanöbukten. Inom biosfärområdet samarbetar lantbrukare, entreprenörer inom ekoturism, föreningar och myndigheter för att bevara och utveckla landskapet. Tranmatningen vid Pulken skyddar vårsådden och gör tranorna lätta att se. Unika växter och insekter gynnas av samarbete med golfklubben i Åhus och öppnar sandmarkerna för naturintresserade som får kunskap i Naturum Vattenriket och områdets besöksplatser. Idag ses våtmarkerna inte längre som vattensjuka utan som vattenrika! www.vattenriket.kristianstad.se

2. Biosfärområde Vänerskärgrården med Kinnekulle (2010)

Från toppen av Kinnekulle kan man blicka ut över hela Biosfärområdet där Götenes, Lidköpings och Mariestads kommuner samverkar och utvecklar ett långsiktigt hållbart samhälle där livsmiljön värdesätts högt. Området är rikt på resurser: Vänerens rena vatten, skogarnas mångfald och människornas kunskap. Biosfärområdet har fokus på temaområdena gränslös samverkan, framgångsrik biosfärekonomi, kunskap om biosfären och hållbar samhällsdesign. www.vanerkulle.se

3. Biosfärområde Älvlandskapet Nedre Dalälven (2011)

De mycket unika naturvärdena vid Nedre Dalälven har skapats av älven samt mötet mellan nordlig och sydlig svensk natur, s.k. *limes norrlandicus*. Inget annat område i Skandinavien har en så stor artrikedom av ryggradsdjur. Det öppna kulturlandskapet är av stor betydelse för områdets attraktionskraft för befolkningen, liksom för inflyttning, turism och näringsliv. Biosfärområdet ger en unik möjlighet att leva i och stärka kulturlandskapet och dess roll i ekologisk, social och ekonomisk utveckling. www.neda.se

4. Biosfärområde Blekinge Arkipelag (2011)

Biosfärområde Blekinge Arkipelag är det första svenska biosfärområdet med fokus på Östersjöfrågor. Området omfattar merparten av Blekinges skärgårds- och kustlandskap och är ett relativt tätbefolkat område: totalt bor ca 85000 personer inom Biosfärområdet varav ca 4000 på öar med eller utan fast landförbindelse. Biosfärområdets fokus är att skapa ett levande samhälle genom nya former för samverkan och genom att stödja, bevara och utveckla områdets natur, kultur och entreprenörskap. www.blekingearkipelag.se

5. Biosfärområde Östra Vätterbranterna (2012)

Öster om Vättern utbreder sig ett unikt mosaiklandskap med brukade marker och branta skogar – historiskt intressanta Visingsö ingår i området. I slutet på 1990-talet startades Östra Vätterbrantsprojektet med syftet att samla aktörer med intresse av naturens olika resurser. Tillsammans har de enats om visionen: "Vi är alla en del av biosfären". Biosfärområdet arbetar med att visa på konkreta exempel på hur landskapets värden kan bidra till att utveckla stad, landsbygd och turism. www.ostravatterbranterna.se

Unesco har fem vetenskapliga program för frågor som bl.a. rör sötvatten och havsvatten, geovetenskap och grundläggande naturvetenskap samt biosfärområden – MAB-programmet. Programmen arbetar bland annat genom att skapa nätverk och kontakter mellan forskare i olika delar av världen.

MAB är ett mellanstatligt program med syfte att på vetenskaplig grund förbättra relationen mellan människan och hennes livsmiljö i ett globalt perspektiv. Programmet startade i början av 1970-talet och är ett tvärvetenskapligt forskningsprogram där naturvetenskap och samhällsvetenskap förenas. MAB skiljer sig från Unescos andra naturvetenskapliga program eftersom MAB bygger på lokalt engagemang för hållbar samhällsutveckling i biosfärområdena. Det är Unesco som utser biosfärområden efter nominering från medlemsländerna. Det finns idag över 600 biosfärområden i 177 länder vilka samarbetar i "the World Network of Biosphere Reserves". MAB-programmet leds på central nivå av en styrelse och programmet har flera underprogram och aktiviteter som rör bland annat berg, torrområden, tropiska skogar, stadslandskap, våtmarker, havets, öarnas och kustens ekosystem.

<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/>